

Komentář Odborného panelu (SCOPUS)

1. 4. Chemical sciences

Komentář vypracoval: Prof. RNDr. Petr Štěpnička, Ph.D. DSc.

Datum zpracování: 24. června 2019

I.

Úvodní komentář vyjadřující se k relevanci bibliometrie pro daný obor a k relevanci využití databáze SCOPUS, případně další komentáře týkající se bibliometrie obecně a k poskytnutým statistikám.

Jak je uvedeno v úvodním komentáři k hodnocení na základě parametru Article Influence Score (AIS) a databáze Web of Science, je bibliometrie standardním postupem při hodnocení výzkumných organizací (VO), výzkumných týmů i jednotlivců. Hodnocení na základě parametru SJR (Scimago Journal Rank) z databáze SCOPUS přináší kvalitativně obdobnou informaci a není tudíž potřebné. Vzhledem k tomu, že je databáze SCOPUS rozsáhlejší, rozšířená o další časopisy, knihy a sborníky, a parametr SJR je odlišně definován, je hodnocení na základě SJR/SCOPUS celkově mírnější.

II.

Odborný komentář hodnotící výsledky daného oboru v ČR a ve vztahu k mezinárodnímu prostředí.

Distribuce národních výsledků mezi kvartily podle SJR je velice podobná distribuci výsledků v celé databázi SCOPUS. Podíl publikací v 1. a 3. kvartilu je prakticky identický. Mírně se liší podíl výsledků ve 2. a 4. kvartilu, kde VO v ČR dosahují lepšího výsledku (tj. více publikací ve druhém kvartilu a méně ve čtvrtém oproti mezinárodnímu průměru). Na druhé straně národních výsledků spadajících do prvního decilu je o 4 procentní body méně, než činí celosvětový průměr. V tomto případě odpovídá výstupům z databáze Web of Science.

Hodnotí-li se pouze publikace ve sbornících, vyznívá situace pro české VO velmi špatně. Publikací sice není mnoho, ale podíl výsledků národních VO za roky 2016 a 2017 ve čtvrtém kvartilu dosahuje 80%, což je dvojnásobek hodnoty pro svět.

III.

Odborný komentář obsahující komentář k excelenci v daném oboru a též ve vazbě na výzkumné organizace, které se na nich podílejí.

Pokud vezmeme za vynikající výsledky publikace, které spadají do prvního kvartilu, tvoří národní výsledky stejnou frakci v celkovém počtu výsledku za ČR jako výsledky světové. Omezíme-li se jen na první decil podle SJR, je národních výsledků o 5 procentních bodů méně, než odpovídá světovému průměru. V metrice SJR tak národní výsledky dopadají při hodnocení podle očekávání lépe, než při použití parametru AIS. Instituce, které produkují vynikající výsledky, identifikuje databáze SCOPUS nicméně stejně jako Web of Science.

IV.

Odborný komentář porovnávající výsledky oborových bibliometrických zpráv zpracovaných nad daty z databáze WoS a SCOPUS.

Jak je uvedeno výše, nepřináší hodnocení podle databáze SCOPUS a parametru SJR další podstatné výsledky. Vzhledem ke svému charakteru poskytuje zdánlivě příznivější výsledky. Zároveň ale odhaluje nízkou kvalitu národních výsledků publikovaných ve sbornících.

V.

Odborný komentář vyjadřující se samostatně k významu a robustnosti bibliometrických analýz SCOPUS v daném oboru pro SBORNÍKY.

Publikace ve sbornících tvoří zhruba 3% z celkového počtu publikací. Kromě alarmujícího zjištění, že výsledky českých VO publikované ve sbornících spadají velkou většinou (4/5) do posledního kvartilu, asi není nutné tyto výstupy dále analyzovat, ale spíše jejich produkci omezovat.

VI.

Závěrečné doporučení: nakolik je nadále žádoucí pro daný obor zpracovávat bibliometrické analýzy nad oběma databázemi? Nebo lze říci, která z nich by byla pro daný obor vhodnější a proč?

Databáze Web of Science je méně rozsáhlá díky striktnějšímu výběru indexovaných časopisů a vstupů. Počet hodnocených výstupů českých VO za roky 2016-2017 je však v obou databázích prakticky stejný (3920 v databázi Web of Science a 3927 v databázi SCOPUS). To by asi stálo za podrobnější analýzu.

V chemických oborech jsou výstupy databáze Web of Science používány běžněji. Hodnocení na nich založená (s využitím parametru AIS) jsou přísnější než při použití parametru SJR a databáze SCOPUS. Výstupy z obou databází spolu zhruba korelují a pro budoucnost tedy není nutné provádět obě hodnocení paralelně. V jiných výzkumných oblastech však může být situace diametrálně odlišná.